

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 11	Lýsingaprisur fyri petittreglu: 40 oyru á 1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu	Leygardagin 13. mars 1943	Bladið verður bílagt á posthúsinum, og kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárið	17. árg.
--------	--	---------------------------	---	----------

Eg-eg og aftur eg!

I »Dagblaðnum« av 26. februar 1943 standa fleiri greinir, ið eru øðrum líkar, ið har plaga at standa. Fullar av egoismu, sjálv-góðsku! Her siggja tit landsins bestu høvd! — í teirra egna tykki sjálvandi.

Tann fyrsta greinin er av harra Kjølbro. Har eru ikki færri enn 34 eg—eg—eg!

Tað er sagt, at ein kann ikki siggja skógvín fyri teim beru trøum. Mær hann hetta í huga, tá ið eg læs harra Kjølbro's grein. Staddur í eini virkandi mannamúgvu tykist tað, sum tann stóri harra Kjølbro ikki evnir at siggja mannahópin bara fyri sær sjálvum. Hansara eg—eg—eg kom upp fyri alla staðni.

Men sum fiskimaður fari eg at lata harra Kjølbro vita, at hann er bara ein imillum teir mongu, og at tað er líka so nógv tann einstaki fiskimaðurin, ið fæðir hann, sum at tað er hann, ið fæðir fiskimannin. Munurin er bara, at tann einstaki fiskimaðurin fyri sitt starv so dánt fær sitt dagliga breyð, meðan tann eini Kjølbro sum ársløn fær fleiri krónur, enn fiskimaðurin fær oyru.

Hvør maður, annaðhvørt tað er harra Klein ella annar, ið talar fiskimannsins sak at fáa hetta býti broytt, er fiskimannsins sanni vinur, og fiskimenn skylda at standa sum eitt varðlið kring hann.

Fiskimenn eru fjølnir í Føroyum. Tann maður, ið er valdur at tala teirra sak, hevur hvørki Kjølbro ella nakar annar maður rætt til at mæta við øðrum enn respekt og virðing.

Við ikki at svara harra Klein aftur sum formanni F. F.s hevur Kjølbro sýnt óheviskan atburð móti fiskimanninum.

Við at leypa á harra Klein í hansara ørindum fyri fiskimannin og smálga draga fram óhapp, ið hava verið Klein fyri, hevur Kjølbro

lopið á fiskimannin. Tað skal harra J. Kjølbro vita.

Harra Klein eigur tøkki fyri, at hann ikki á nakran hátt vildi finna seg í, at nakar, sjálvt um tað so var ein so peningastórur maður sum harra Kjølbro, royndir at bera tað so í band, at samráðingar við-vikjandi fiskiskapskontraktum verða skotnar so út, at tað fyri fyr-standandi fisking verður ov seint at gera nakað, og so má fiski-maðurin byggja á landi ella taka við tí, ið harrin bjóðar.

Hin annar ego-harri — banka-stjóri, sakførari Thorstein Petersen — er í sama blaði úti við sínum dygdum. Í hansara grein finnast ikki færri enn 50 eg—eg—eg!

Men Thorstein Petersen nýtist ikki at hava so nógv orð. Vit fiskimenn eru greiðir yvir hansara eg-støðu. Vit vita, at hvørki hann ella Jóanes bóndi Patursson vildu greiða atkvøðu fyri at veita fiski-manninum ein minstapris. Vit vita, at teir valdu heldur at sita og verja peningapungin hjá teim stóru enn at greiða atkvøðu fyri at veita pening til neyðturvuligar havnir og lendingar til okkum fiskimenn. Vit vita, at tað ikki er teirra politikki at takka fyri, at vit finga hasa avbera góðu val-gerðarlógina, ið gav okkum tann sáttmála, vit nú hava.

— — —

Hin triði ego-harri, ið er frammi við grein í sama »Dagblaði«, er høvdingin sjálvur Jóanes bóndi Patursson.

Eg fari at loyva mær at ráða Jóanes bónda Paturssyni til at vera spakuligari í viðfaring síni av tí, ið danskt er. Tí vit fiski-menn vita, at Jóanes bóndin í Kirkjubøi ikki hevur spýtt á teir fyrimunnir og peningastyrkir, hann hevur kunnað fingið frá danska státinum. Allir menn, eisini Jóanes bóndi Patursson, hava

loyvi at hava sína meining um stjórnarligar broytingar uttan mun til, hvørjar fyrimunnir, teir hava innanfyri galdandi stýrisrammur. Men teir skylda sínum vælgerðar-um at vera rættvisir og høvskir í framheran teirra av broytingar-ynskjunum.

Fiskimenn, fleiri og fleiri vita, at í 1902—1906 kom Jóanes Patursson at klandrast um jørð við ein av sínum javnlíkum. Utan at fólk tá vistu, hvat ið teir klandradust um — J. P. avsvór sær tá alla seperatiska hugsan — fingur teir allar Føroyingar at klandrast. Hvat hevur hetta ikki spilt fyri Føroyum!

Sama er nú:

J. P. vil — sum umboðsmaður fólkaflokksins hava »gráu bók« úr gildi. Jarðaleigan má ikki upp og ikki fara í nakran jarðagrunn og koma smámanninum til góða, er slagordið hjá honum. Hann vil — sum umboðsmaður fólkaflokksins hava kongsgarðarnar til privata ogn. Tá kann einki fáast til inn-leggingar hjá tí ognarleysa! Fyri at fremja hetta hevur hann givið seg upp til kapitalistaflokkinn.

Hetta vita fiskimenn.

Tórstein Petersen vil — sum umboðsmaður fólkaflokksins — hava skattalógirnar avtiknar, so teir stóru sleppa at sita við øllum.

Hann vil — sum umboðsmaður fólkaflokksins — avtaka tryggingar-lógirnar, so eisini tann útlendski stórkapitalurin óheftur og skatta-fríur kann fara út av Føroyum við sínum luti.

Hann vil — sum umboðsmaður fólkaflokksins — avtaka tryggingar-lógirnar, so eisini tann útlendski stórkapitalurin óheftur og skatta-fríur kann fara út av Føroyum við sínum luti.

Hann vil — sum umboðsmaður fólkaflokksins — avtaka tryggingar-lógirnar, so eisini tann útlendski stórkapitalurin óheftur og skatta-fríur kann fara út av Føroyum við sínum luti.

Hetta vita vit fiskimenn!

Fnn er ein meirluti av fiski- og arbeiðsmönnum, sum sigur:

Burtur við hesum privatkapital-istiska eg—eg—eg-politikkinum.

Vit vilja hava, at hensýnið til fjøldina, fólkid, heildina skal vera tað avgerandi.

Fiskimaður.

HEILSURØKT

Tað er gott skil í tí — sum ein maður, ið kallar seg Høgni skrivaði í hesum blaði í eini grein, hann nevni »Heilsan« — at Læknar eiga at seta saman eitt skrift um heilsu-røkt, sum skuldi verða at lata inn í kvørt hús í Føroyum.

Her kundi vera at leggja aftrat tað, sum sipað var til longu í 1928 í »Landskipan og figgjarlig viður-skiftir í Frístatinum Føroyar«, nemliga, at vit áttu at hava lækna ella læknar, sum ongan annan gern-ing skuldi hava enn at vitja bygdirnar til, har at upplýsa og vegleiða fólkid til at føra eitt heilsu-næmt liv.

Vist er tað so, at mangt kann fáast at vitast úr einum skrifti um heilsurøkt. Men ikki eru tað so fá fólk, sum ganga við onkrum breki, sum tey litið víðra um, men sum tó, tá ikki verður ansað eftir, kann verða teimum at meini seinni. Børn kunnu mangan lekjast fyri brek, sum einki er at gera við seinni. Tað er ikki sjaldsamt at hoyra læknar siga: »Tú skuldi verið komin fyrr«.

Um tað umframt teir vanligu læknarnar vóru læknar, sum einans høvdu tann gerning at vitja bygdir-nar og heimbylíni, leggja ráð og lata seg spyrja til ráðar, halda røður um vanligu heilsurøkt, um serligar sjúkurl, smittandi sjúkurl og tann vegin, tað mundi muna betur enn at sita og lofta fólk, tá tey eru vorðin so mikið brekaði ella tað bílar teimum so mikið, at tey noyðast »søkja doktara«. Eitt slíkt lag kann í besta lagið føra til, at tað støðugt verða bygd stórri